

Avsändare

Victor Pastorino Nyman
Samhällsplanerare
+46 40 675 30 37
victor.nyman@skane.se

YTTRANDE

Datum 2023-09-04
Ärendenummer 2023-POL000270

1 (6)

Adressat

Köpenhamns Kommun
cbu@okf.kk.dk
2023-0011124

Yttrande över Köpenhamns Kommuneplanstrategi 2023, Köpenhamns kommun, samråd (offentlig høring)

Detta yttrande baseras på Region Skånes ansvar, som beskrivs i slutet av detta yttrande. Københavns Kommuneplanstrategi 2023 uttrycks vidare i texten som strategin. För att undgå språkliga missförstånd har ibland ett mer danskt begrepp i parentes lagts till bredvid det svenska.

Bakgrund

Kommuneplanstrategi 2023 är Köpenhamns kommunstyrelses förslag till strategi för stadens fysiska utveckling. Strategin är förarbetet till ny Kommuneplan 2024, motsvarande svensk översiktsplan. Med titeln "*Framtidens klimatvänliga huvudstad*" omfattar strategin en bredd, med syfte att driva en dialog om den föreslagna politiska visionen för kommunens utveckling fram till 2035. Strategins fem huvudteman är: 1. *Huvudstadens stadsutveckling och mobilitet*, 2. *Bo-städer och sammanhängande stad*, 3. *En stad med näringsliv och studiemiljö*, 4. *En hälsosam klimatstad med plats till natur, kultur och fritid*, 5. *Utveckling med respekt för stadens själ*.

Strategin ska bidra till göra Köpenhamn mer hållbar, jämlik och attraktiv. Köpenhamns kommun eftersträvar att vara förkämpe i den gröna omställningen. Bland annat genom minskade koldioxidutsläpp, förbättrad luftkvalitet, ökad andel grönområden och förbättrad kollektivtrafik.

Köpenhamnsområdets starka utbildningsinstitutioner och näringsliv lyfts fram som särskilt viktiga när det gäller att attrahera nya invånare. Dessa nya invånare bidrar till en blandad befolkning och ett levande stadsliv som ställer krav på sammanhängande- och grön infrastruktur samt ett tätt samarbete i storstadsregionen Greater Copenhagen.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne vill inledningsvis uttrycka att strategin är mycket välskriven och välavvägd. Bland annat rörande målkonflikter samt i relation till invånardialog. Strategin är föredömligt pedagogiskt strukturerad och lättillgänglig med tydliga visioner och illustrationer. Region Skåne ser positivt på många insatser som presenteras i strategin, exempelvis de som minskar klimatavtryck i olika form. Synpunkterna kommer att fokusera på teman som berör gränsöverskridande samarbeten och påverkan. Nedanstående synpunkter ska framför allt ses som förslag till hur strategin kan utvecklas ytterligare.

Mål och dilemman

Köpenhamns kommun har en särskild ställning och identitet som spelar en viktig roll i Öresundsregionen. Därför är strategin viktig för Region Skåne, de skånska kommunerna och andra skånska utvecklingsaktörer. Strategin uttrycker en långsiktig vision för planeringen och belyser hur ett antal målkonflikter och dilemman skall bemötas genom den kommunala planeringen på ett föredömligt sätt.

Många mål och visioner i strategin sammanfaller med inriktningen i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Dessa liknande inriktningar mot ett hållbart samhälle och näringsliv underlättar ett utvecklat samarbete för att bemöta nuvarande och kommande utmaningar i vår gränsöverskridande storstadsregion.

Gränsöverskridande storstadsregion

Region Skåne är positiv till att strategin lyfter det gränsöverskridande perspektivet, och att Greater Copenhagen nämns och illustreras med Skåne och Hallands län. Detta tas även upp i *Regionplan för Skåne 2022–2040* i utvecklingsinriktningen, ”*Tillsammans med Köpenhamn och Öresundsregionen utgör Skåne dessutom en europeisk storstadsregion med över fyra miljoner invånare*”. Vårt gränsöverskridande samarbete är av yttersta vikt för att skapa en dynamisk och hållbar Öresundsregion. Generellt nämner strategin vid flera tillfällen begreppet Greater Copenhagen som en storstadsregion men utan att det skånska/svenska sammanhanget är tydligt, vilket Region Skåne gärna hade sett utvecklas i strategin.

Från Region Skånes sida vore det önskvärt att strategin också kunde innefatta Köpenhamns syn på framtida Öresundsförbindelser och därtill nödvändiga infrastrukturinvesteringar samt hur dessa skulle kunna påverka planeringen i stort.

Region Skåne anser att det är beklagligt att centrala beslutsfattare på båda sidor av Öresund inte har insett vidden av de förändringar som krävs, när Fehmarn Bält-förbindelsen står klar 2029.

Arbetsmarknadsregion

Resonemanget om Köpenhamns roll i en gränsöverskridande arbetsmarknads-

region skulle kunna tydliggöras ytterligare. Bland annat pendlar varje dag cirka 15 000 personer från Skåne till Köpenhamnsområdet och strategin skulle tydligare kunna beskriva hur samverkan med närliggande kommuner ska ske för att främja den gemensamma utvecklingen av arbetsmarknadsregionen. Mer specifikt skulle strategin kunna lyfta vilken roll Köpenhamns kommun vill fylla för näringslivet och arbetskraften i hela arbetsmarknadsregionen runt Öresund och i Greater Copenhagen-området.

Innovation

Region Skåne är positiv till strategins fokus på en kunskapsbaserad ekonomi där innovation är en viktig framgångsfaktor. Detta fokus återfinns i *Regionplan för Skåne 2022–2040* där det konstateras att det finns ett starkt växande företagande i Skåne vilket även fördjupas i *Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt*. Detta gemensamma fokus på kunskapsbaserad ekonomi har underlättat flera pågående gränsöverskridande innovationssamarbeten som kan utvecklas och stärkas. Utvecklingsaktörer i Skåne deltar i samarbeten rörande Life science, hälsa (sundhed), smarta hållbara städer (bæredygtige byer) och livsmedel (fødevarer). Vidare har flera innovationssamarbeten etablerats inom hållbar utveckling där strategisk förståelse skulle kunna driva på utvecklingen gällande klimatanpassning och grön omställning. Detta sker bland annat inom Greater Copenhagen Green 2020, Greater Copenhagen Green Deal och Energy Innovation Hub Greater Copenhagen.

Klimat, miljö och kulturarv

Region Skåne är positiv till Köpenhamns kommuns ambition att vara förkämpe i den gröna omställningen. Detta överensstämmer med målbilden i *Regionplan för Skåne 2022–2040* som uttrycker ”*Regionplanen ska vara ett verktyg för att stärka Skånes utveckling som flerkärnig arbetsmarknads- och bostadsregion med minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat.*”

I *Regionplan för Skåne 2022–2040*, tematisk fördjupning 3.7 *Havet och kusten* uttrycks ”*Det behövs brådskande initiativ för ett bättre gemensamt skydd av både Öresund, Östersjön och Kattegatt i synnerhet när det gäller de kumulativa effekterna, det vill säga summan av påverkan av många olika aktiviteter.*” Miljöansvaret över Öresund är en gemensam angelägenhet som Region Skåne är måna om att bevaka för att säkra långsiktigt hållbara marina ekosystem.

Region Skåne är positiv till att begreppet kulturmiljö (bevaringsvärldiga byggnader och miljöer) nämns i flera olika sammanhang som en faktor i den fortsatta stadsutvecklingen.

Mobilitet och turism

Region Skåne är positiv till strategins ambition med mobilitet som ska ge mindre klimatpåverkande utsläpp. I strategin föreslås en färdmedelsfördelning (turfordelning) där biltrafiken maximalt ska utgöra 25% av alla resor i Köpenhamn och minst 25% gång, 25% cykel och 25% kollektivtrafik. Denna inriktning överensstämmer väl med den tematiska fördjupningen kring transporter i

Regionplan för Skåne 2022–2040 där det uttrycks ”För att minska Skånes klimatpåverkan, gynna folkhälsan samt bidra till ett mer jämställt Skåne är det viktigt att klara omställningen till ett hållbart transportsystem. Därför har Region Skåne tagit fram mål för färdmedelsfördelning för gods- och persontransporter till 2050 som innebär att fler behöver åka kollektivt, cykla eller gå.”

Hållbar turism

Region Skåne är positiv till strategins ambition om att mer turismrelaterad trafik ska ske med kollektivtrafik. En hörsamhet av turisternas behov i kollektivtrafiken behöver utvecklas för att främja en sådan utveckling. Detta kan struktureras i en gränsöverskridande diskussion om hur turismens utsläpp kan minskas och hur existerande strukturer kan anpassas för att stärka detta, däribland Öresundstågens utformning och tidtabell.

Gods

Ett gränsöverskridande regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor behövs för att leva upp till rådande miljö- och klimatmål samtidigt som godsvo-lymer ökar, bland annat baserat på den kommande Fehrmarn-förbindelsen. Denna ambition utgår från *Regionplan för Skåne 2022–2040*, planeringsstrategin *Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne*, där det uttrycks ”Omställningen till ett klimatneutralt och energisnålt transportsystem måste innefatta såväl högre nyttjande av sjöfart och järnväg som fordon med fossilfria drivmedel”. Enligt *Regionplan för Skåne 2022–2040* och planeringsprincip 2.4 identifieras det att *Prioritera åtgärder för att höja konkurrenskraften för järnväg och sjöfart*. Konkurrenskraften höjs i första hand genom förbättring av pålitlighet, transporttid, transportkostnad och flexibilitet. Även miljö och klimat och säkerhet har betydelse. Skåne, liksom Köpenhamn, är transitregioner och en begränsning av transittrafikens negativa påverkan i form av trängsel, vägslitage, klimat- och miljöbelastning och buller krävs för måluppfyllelse.

Sociala aspekter av mobilitet

Region Skåne ser positivt på att strategin lyfter att olika gruppers möjlighet till mobilitet ska stärkas i samhällsutvecklingen. Särskilt barn, äldre och funktionsvarierade. *Regionplan för Skåne 2022–2040* lyfter liknande ansats i planeringsprincip 2.1i ”Satsa på stärkt infrastruktur för fotgängare och cyklister och stärk deras roll i samhällsplaneringen. Förbättra kopplingar för gång och cykel till kollektivtrafiken”. Ett ökat fokus på tillgänglighet och på enkla byten av transportsätt i strategin skulle stärka dessa olika gruppers möjlighet till mobilitet. Mer specifikt skulle tillgängliga och trygga cykelinfrastrukturer, parkeringsmöjligheter, kollektivtrafikstationer och knutpunkter kunna lyftas tydligare.

Gång- och cykelinfrastruktur

Region Skåne är positiv till att strategin eftersträvar utvecklad gång- och cykelinfrastruktur i existerande och nya stadsutvecklingsområden. *Regionplan för Skåne 2022–2040* fokuserar på ett bredare cykelperspektiv i planeringsprincip 2.1 II ”Bygg ut och förbättra den regionala cykelinfrastrukturen och genomför satsningar på de regionala supercykelvägarna.” Utifrån detta, *Greater Copen-*

hagen Trafikcharter och Strategisk cykelplan för Greater Copenhagen 2021 ser Region Skåne att satsningar på strategiska förbindelser skulle kunna lyfta denna regionala potential. Mer specifikt avses anslutningar till TEN-T-korridorer och EuroVelo-rutter. Gränsöverskridande diskussioner har tidigare förts, bland annat med Visit Skåne, och Region Skåne ser det som betydelsefullt att detta fokus integreras i den fortsatta dialogen om storstadsregionens utveckling i Greater Copenhagen-området.

Region Skånes utvecklingsuppdrag och ansvar som remissinstans

Region Skåne har mottagit Københavns Kommuneplanstrategi 2023, *Fremtidens klimavenlige hovedstad* för synpunkter och har baserat detta yttrande utifrån nedanstående ansvar.

Region Skåne har ansvar för vård och hälsa (sundhed) i Skåne enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) samt ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt lag om regionalt utvecklingsansvar (2010:630). Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också enligt lag om kollektivtrafik (offentlig transport) (2010:1065) regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken.

Region Skåne har ansvar för den regionala fysiska planeringen i länet och har genom detta ett regionplaneuppdrag enligt plan- och bygglagen (2010:900). Genom regionplaneuppdraget arbetar Region Skåne med att tydligare koppla samman det regionala utvecklingsansvaret och kommunernas översiktsplanering. Dessutom utgör Region Skåne formell remissinstans (instans i offentlig höring) avseende översiktsplaner (kommuneplaner) enligt plan- och bygglagen (2010:900) och enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) avseende riktlinjer för bostadsförsörjning.

Utifrån detta yttrar sig Region Skåne över fysisk planering, till exempel kommunala översiktsplaner, andra regioners förslag till regional utvecklingsstrategi eller liknande samt förslag till danska kommuneplaner och kommuneplanstrategier i den mån det bedöms relevant.

I handläggningen av detta ärende har avdelningen för regional utveckling genom enheterna för regional planering, samhällsanalys, näringsliv (erhverv) och kompetensförsörjning, externa relationer och stöd, miljö och hälsa (sundhed), transport och infrastruktur, innovation och entreprenörskap, samt Visit Skåne (regional turisme-selskab), Skånetrafiken (regional offentlig transport-selskab) och Region Skånes kulturförvaltning deltagit.

Med vänlig hälsning,

Anna Jähne
Ordförande

Anna Pettersson
Utvecklingsdirektör